

Kurzus előadója: Dánél Mónika
Kurzus megnevezése: Kihordó természet, kultúra, nők – belső gyarmatok.
Kurzus megnevezése angolul: Surrogate Nature, Culture, Women – Inner Colonies.
Kurzus kódja: MAGD-IR-414
Oktató elérhetősége: email: danel.monika@btk.elte.hu fogadóóra: csütörtök, 15-16 h
A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
A jegyszerzés módja(i): referátum vagy dolgozat
Követelmények: kiselőadás
Kurzus leírása, tematikája: Olyan filmek csoportját fogjuk vizsgálni, amelyek Romániában, Erdélyben játszódnak. A földrajzilag és kulturálisan lokalizált természetbe súlyos történetek (gyilkosságok, incestus, öntörvénykezés) implantálódnak, és egy kultúra természeteként reprezentálódnak. A posztkoloniális elmélet felől arra fókuszálunk, milyen sztereotip képet tesznek hordozhatóvá eme filmek a megjelenített kultúráról. A földrajzi kultúra kronotopozsai felől maga a posztkolonializmus is kérdéses fogalommá válik, így a gyarmatosító logikának sajátos lokális változata körvonalazódik. Saját és idegen térben is szembenálló koloniális viszonya a saját idegene változatra módosul, és a Balkán mint Európa belső gyarmata, Vadkelete jelenítődik meg. Nem idegen szűzföldet foglal el az érkező fehér férfi, hanem hazatérő férfi hősök az anyaföld visszafoglalásával kísérleteznek. Az anyák, nők azonban kihordó nők, megerőszettek, vagy önként vállalt kurvák. Ha női szereplő lesz utazóvá, akkor ez szállítást jelent, kihordják őket Nyugatra, ahol a szülőföld válik a bélyegükké és ez egyúttal mintegy feljogosítja a nyugati férfiakat, hogy kibéreljék őket. A Jacques Derridától kölcsönzött kihordó – az egyszerre organikus és idegen kettősét magában viselő – terminussal megragadhatónak látszik a kolonializmus egy sajátos, napjainkban szaporodó változata, amelyben a Romániában lokalizált természet, kultúra, illetve nők idegen (férfi) elképzelések hordozóiként reprezentálódnak.
Kurzushoz tartozó kötelező film és irodalom: Kamondi Zoltán: <i>Az alkimista és a szűz</i> (1998), Mundruczó Kornél: <i>Kis Apokrif No. 2</i> (2004), Pejó Róbert: <i>Dallas Pashamende</i> (2005), Kamondi Zoltán: <i>Dolina</i> (2006), Bollók Csaba: <i>Iszka utazása</i> (2007), Mundruczó Kornél: <i>Delta</i> (2008), Paczolay Béla: <i>Kalandorok</i> (2008), Peter Strickland: <i>Varga Katalin</i> (2009), Zsigmond Dezső: <i>Boszorkánykör</i> (2009), Hajdú Szabolcs: <i>Bibliothèque Pascal</i> (2010). Hardy, Thomas: <i>Egy tiszta nő</i> . (trans. Szabó Lőrinc) Budapest: Ulpius-ház Könyvkiadó, 2007 Show, G. B.: <i>Szent Johanna</i> (trans. Ottlik Géza) Budapest: Európa Könyvkiadó, 1960 Shakespeare, William: <i>Othello, a velencei mór</i> (trans. Szász Károly) http://mek.niif.hu/04500/04590/html/magyar.htm
A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom: Dánél Mónika: Kihordó természet, kultúra, nők – belső gyarmatok. Kortárs magyar filmek posztkoloniális olvasatai. <i>Metropolis</i> , (2011) no. 3. pp. 56–65. Derrida, Jacques: A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában. (trans. Gyimesi Tímea) <i>Helikon</i> (1994) nos. 1–2. pp. 21–35. Derrida, Jacques: <i>Ki az anya?</i> [trans. Boros János, Csordás Gábor, Orbán Jolán] Pécs: Jelenkor, 1997 Koselleck, Reinhart: <i>Az aszimmetrikus ellenfogalmak történeti-politikai szemantikája</i> . (trans. Szabó Márton) Budapest: József Műhely Kiadó, 1997 Lévi-Strauss, Claude: Az antropológia színterei. In. Uó: <i>Strukturális antropológia II.</i> (trans. Saly Noémi) Budapest: Osiris Kiadó, 2001 Moore, David Chioni: Vajon a poszt- a posztkoloniálisban ugyanaz, mint a posztszovjetben? (trans. Scheibner Tamás) <i>2000</i> (2008) no. 9. pp. 3–22. Mulvey, Laura: A vizuális élvezet és az elbeszélő film (trans. Juhász Vera) <i>Metropolis</i> (2004) no. 4. pp. 12–23. Ryan, James R.: Postcolonial Geographies. In: Duncan, James S. – Johnson, Nuala C. – Schein, Richard H. (eds.): <i>A Companion to Cultural Geography</i> . Malden: Blackwell Publishing, 2004. pp. 469–485. Shohat, Ella: Nemiség és kultúra a Birodalomban. A filmművészet feminista etnográfia felé (trans. Varró Attila) <i>Metropolis</i> (2005) no. 2. pp. 28–57. Stam, Robert – Spence, Louise: Kolonializmus, rasszizmus és reprezentáció. (trans. Buglya Zsófia) <i>Metropolis</i> (2005) no. 2. pp. 12–28.
Rendszeresen szükséges technikai eszközök: projektor, DVD-lejátszó